

Список використаної літератури

1. Цветков В. В. Демократія – Управління – Бюрократія: в контексті модернізації українського суспільства [Текст] / В. В. Цветков, В. П. Горбатенко. – К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. НАН України, 2001. – 248 с.
2. Децентралізація в Україні: законодавчі новації та суспільні сподівання [Текст]/ Переднє слово Голови Верховної Ради України В. Б. Гройсмана. – К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. – 413 с.
3. Про добровільне об'єднання територіальних громад [Текст]: Закон України від 5 лютого 2015 р. // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 13. – Ст. 91.
4. Про співробітництво територіальних громад [Текст]: Закон України від 17 червня 2014 р. // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 34. – Ст. 1167.

К. В. Шафоростов

*студ. І курсу магістратури
спеціальність «Право»*

Науковий керівник: к.ю.н., доц. А. В. Смітюх

ВИХІД УЧАСНИКА З ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ТА ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ»

Інститут виходу учасника з Товариства з обмеженою відповідальністю є важливим елементом диспозитивності у корпоративних правовідносинах.

Слід зауважити, що у доктрині домінує розуміння виходу як одностороннього правочину – зокрема А. В. Смітюх визначає вихід учасника з ТОВ як добровільне припинення участі учасника у товаристві через вчинення ним одностороннього правочину, наслідок якого корпоративні права учасника припиняються без переходу до іншої особи [1, с.206].

До прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2] (далі у тексті – Новий Закон) питання виходу учасника з ТОВ регулювалося ст. 148 Цивільного кодексу [3, ст.148], а також ст.ст.10, 54 Закону України «Про господарські товариства» [4, ст.10, 54]. У Новому Законі виходу учасника присвячена ст. 24 [2, ст.24]. Із прийняттям вищевказаного закону процедура виходу учасника зазнала багатьох змін, покликаних спростити вихід та нівелювати недоліки регулювання даного питання попереднім законодавством. Отже, метою даних тез є надання оцінки цим змінам.

По-перше, зміни торкнулися безумовності права виходу учасника: якщо раніше учасник мав право вийти з товариства, заявивши про це не пізніше ніж за три місяці до виходу (якщо інший строк не встановлює статут), то за Новим Законом таке право мають лише учасники, частка яких у статутному капіталі складає менш ніж 50% [2, ст. 24].

Отже, якщо частка учасника складає 50% або більше, його вихід за Новим Законом, має бути узгоджений із усіма іншими учасниками; рішення щодо виходу приймається протягом місяця з дня подання заяви про вихід. У разі дозволу здійснити вихід в учасника виникає право реалізувати його протягом місяця з дня надання згоди останнім учасником.

Ця новела, з одного боку, скорочує обсяг диспозитивності у діях учасника, що виходить з товариства, та водночас дана норма захищає інших учасників від раптових змін і знижує ризик можливих махінацій з боку мажоритарного учасника. Фактично це положення стимулює мажоритарного учасника замість виходу вдаватися до продажу своєї частки, що забезпечує збереження майнового комплексу товариства, і, як наслідок – платоспроможність ТОВ. Саме через це зазначену новелу слід визнати виправданою, актуальною та потрібною.

Процедура виходу учасника та сплати належної йому вартості частки може стати більш прозорою завдяки положенню п. 11 ст. 24 Нового Закону, оскільки відтепер товариство буде зобов'язане надавати учаснику, який вийшов з товариства, доступ до документів фінансової звітності, інших документів, необхідних для визначення вартості його частки [2, ст. 24]. Наголошення на статусі учасника – «який вийшов з товариства» – тут має визначальний характер, оскільки дозволяє особі, що вже не є учасником, мати доступ до фінансової звітності та інших документів, необхідних для виплати йому належної частки, що унеможливує відмову у наданні потрібних документів товариством з огляду на те, що заявник, мовляв, не є більше учасником.

Одним з головних досягнень Нового Закону з питання виходу учасника, напевне, є зазначення моменту припинення прав учасника – так, п. 5 ст. 24 Нового Закону встановлює, що «учасник вважається таким, що вийшов, з дня державної реєстрації його виходу». Тобто, реєстрація виходу стає головним юридичним фактом у цьому процесі, який дозволяє розмежувати час, у якому в суб'єкта ще

є права та обов'язки учасника та час коли в нього вже є лише право витребувати виплату своєї частки, а обов'язки вважаються припиненими [2, ст.24].

Водночас, до недоліків Нового Закону слід віднести відсутність належної регламентації процедури та конкретних вимог до волевиявлення інших учасників щодо виходу учасника: зокрема – не вказані форма дозволу або заборони (письмова, усна чи ін.), їх адресат (повідомляється ТОВ, учасник чи всі причетні особи).

Таким чином, зміни у сфері виходу учасника з ТОВ за ЗУ «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» передбачають низку рішень, які дійсно зроблять процес більш прозорим та регламентованим, і, будемо сподіватися – унеможливлять появу деяких конфліктних ситуацій та експлуатацію пробілів у законодавстві.

Список використаної літератури

1. Смітюх А. В. Корпоративне право у схемах : навчальний посібник [Текст]/ А. В. Смітюх. – Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. – 322 с.
2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю [Електронний ресурс]: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2275-19>. – Назва з екрана.
3. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.
4. Про господарські товариства [Електронний ресурс]: Закон України від 19.09.2001 №576-XII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>. – Назва з екрана.

М. В. Швець

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. А. В. Смітюх

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ДИВІДЕНДУ

У загальних нормах корпоративного права України дивіденди загadуються у наступному контексті: ЦК України встановлює, що учасники господарського товариства мають право у порядку, встановленому установчим документом товариства та законом брати участь у розподілі прибутку товариства і одержувати його частину (дивіденди) [1, ст. 116], аналогічні положення містять також ст.ст.